

ПРОГРАМА
вступного іспиту зі спеціальності
D7 Торгівля
для здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня

Вступне слово

Програма складена з урахуванням програми рівня вищої освіти магістра зі спеціальності **D7 Торгівля**. Вона містить 3 розділи, у першому з яких відображені нормативні посилання, а в другому – нормативна частина вступного іспиту, у третьому – варіативна частина вступного іспиту.

Розроблені питання базуються на програмах навчальних дисциплін магістратури зі спеціальності **D7 Торгівля**, спрямовані на виявлення знань та умінь здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня спеціальності **D7 Торгівля**.

РОЗДІЛ 1. НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

1. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
2. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 №1556-VII [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
3. ESG [Електронний ресурс]. – режим доступу: http://ihed.org.ua/images/pdf/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf
4. ISCED (МСКО) 2011 [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://www.uis.unesco.org/education/documents/isced-2011-en.pdf>
5. ISCED-F (МСКО-Г) 2013 [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://www.uis.unesco.org/Education/Documents/isced-fields-of-education-training-2013.pdf>
6. Класифікатор професій (КП) станом на 01.10.2015 р. [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://buhgalter911.com/res/spravochniki/klassifikprofessiy.aspx>
7. Класифікація видів економічної діяльності: національний класифікатор України КВЕД 009:2010 [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://dtki.com.ua/show/0sid0177.html>
8. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджені Наказом Міністерства освіти і науки України від 01 червня 2016 р. № 600 (зі змінами) [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://old.mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/5555->
9. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти: Схвалено сектором вищої освіти Науково-методичної Ради Міністерства освіти і науки України протокол від 29.03.2016 № 3 [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://mon.gov.ua/>
10. Національна рамка кваліфікацій: Додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF>
11. Про затвердження зміни до національного класифікатора України ДК 003-2010: наказ Мінекономрозвитку України від 02.09.2015 р. № 1084

[Електронний ресурс]. – режим доступу:
<http://buhgalter911.com/ShowArticle.aspx?a=272508>

12. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266 [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF>
13. Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266: наказ МОН України від 06.11.2015 № 1151 [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1460-15>
14. Постанова Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» № 1392 від 16 грудня 2022 року.

РОЗДІЛ 2. НОРМАТИВНА ЧАСТИНА ВСТУПНОГО ІСПИТУ

Методи і моделі прийняття управлінських рішень

Методи дослідження ринку та їх загальна характеристика. Формування інформаційної бази емпіричного ринку досліджень. Методи класифікації та розміщення багатовимірних об'єктів і процесів товарного ринку. Кластерний аналіз об'єктів і процесів товарного ринку. Застосування методів дискримінантного аналізу для дослідження ринку. Дослідження з використанням ринку експертних методів. Прогнозування обсягів реалізації продукції.

Ініціювання інноваційних проєктів в підприємницькій та торговельній діяльності

Загальні принципи планування в умовах ринку. Бізнес, ринок і охорона навколишнього середовища. Бізнес-план у ринковій системі господарювання та підстави його екологізації. Технологія розробки основних та екологічних розділів бізнес-плану. Бізнес-діагностика еколого-економічної ефективності інвестицій у природоохоронні заходи. Вибір і прийняття природоохоронних рішень. Екологічний аудит у системі екологічного менеджменту. Місце і роль екологічного аудиту в управлінні природокористуванням. Практика екологічного аудиту. Екологічний аудит та безпека бізнесу у системі інноваційного проектування.

Методи емпіричного дослідження та оцінювання товарів

Поняття емпіричних даних. Класифікація методів емпіричного дослідження. Спостереження як емпіричний метод дослідження ринку. Методи, що застосовують на емпіричному й теоретичному рівнях досліджень (абстрагування, аналіз і синтез, індукцію та дедукцію, моделювання та ін.) Сутність та розрахунок місткості ринку. Сутність кон'юнктури ринку. Визначення величини попиту та пропозиції. Вивчення товару та його збуту

(конкурентоспроможність, товари-конкуренти, форми і методи збуту) Сутність сегментування ринку. Макро- та мікросегментування. Ознаки сегментування ринку. Відмінності сегментування споживчого та промислового ринку. Вибір цільових сегментів. Критерії та процедура вибору цільового сегменту. Ринковий попит як функція виробничих можливостей при різних умовах ринкового середовища. Методи визначення попиту: розукрупнення та нарощування. Прогнозування збуту. Суть конкуренції та її види (товарна, цінова, недобросовісна). Оцінювання конкурентоспроможності фірми. Визначення місця фірми щодо фірм-конкурентів. Дослідження іміджу фірми та її індивідуальності.

РОЗДІЛ 3. ВАРТИВНА ЧАСТИНА ВСТУПНОГО ІСПИТУ

Управління ризиками в міжнародній комерції

Управління розвитком і особливості процесів організаційних змін у сучасних умовах Природа виникнення змін. Організаційна досконалість основа організаційних змін. Класифікація видів змін. Концепція і стратегія управління змінами. Управління стратегічними змінами та життєвий цикл підприємства. Теорії життєвого циклу підприємства. Характеристика основних етапів життєвого циклу організації (зародження, формалізація, розвиток, переорієнтація/занепад). Стратегії отримання першочергового права і активні стратегії. Основні стадії розвитку команд та їх характеристика. Механізм реалізації змін Влада та стилі керівництва в управлінні змінами Розвиток організації в сучасних умовах та проблеми управління опором змінам Оцінювання економічної ефективності варіантів технологічного, організаційного, економіко-фінансового та інших видів розвитку підприємства з урахуванням опору змінам. Механізми адаптивного управління змінами: методологічні підходи та організаційні рішення Моделювання реагування організації на зміни середовища його функціонування.

Експертиза і сертифікація походження товарів

Роль визначення країни походження у реалізації торговельно-економічної політики ЗЕД. Міжнародна практика визначення країни походження товару Особливості визначення походження товарів. Критерії достатньої переробки Принципи визначення країни походження товарів в частині надання тарифних преференцій. Оформлення та види сертифікатів про походження товарів. Правила та порядок підтвердження країни походження товарів. Верифікація сертифікатів про походження товару з України. Експертиза з визначення походження товарів

Бізнес-моделі підприємств Інтернет-торгівлі

Інноваційні бізнес-моделі та стратегії розвитку інтернет-торгівлі. Концепція та ключові характеристики моделі B2C в умовах сучасної інтернет-торгівлі. Сутність та характеристика моделі Business-to-Business (B2B): стратегічний

підхід. Моделі G2B та B2G: сучасні механізми взаємодії бізнесу та уряду в цифрову епоху. Цифрова взаємодія між громадянами та урядом (G2C/C2G): нові моделі та виклики в епоху електронного урядування. Концепція та еволюція моделі Consumer-to-Consumer (C2C): аналіз ефективності та викликів у цифровій економіці.

Форми контролю та критерії оцінювання

Організування та проведення вступних випробувань до аспірантури здійснюється відповідно до Правил прийому до аспірантури Національного університету «Львівська політехніка» у відповідному році.

Вступний іспит зі спеціальності **D7 Торгівля** проводиться у письмовій формі згідно з окремим графіком, який затверджується Ректором Університету та оприлюднюється на інформаційному стенді відділу докторантури та аспірантури й офіційному веб-сайті Університету не пізніше, ніж за 3 дні до початку прийому документів.

Екзаменаційні білети вступного іспиту зі спеціальності **D7 Торгівля** формуються в обсязі програми рівня вищої освіти магістра зі спеціальності **D7 Торгівля** і затверджуються на засіданні Вченої ради Навчально-наукового інституту сталого розвитку імені В. Чорновола.

Результати вступного іспиту зі спеціальності оцінюються за 100-бальною шкалою.

Екзаменаційний білет вступного іспиту до аспірантури зі спеціальності **D7 Торгівля** та торгівля» містить:

- письмову компоненту з п'яти питань (1-2 питання з кожного розділу, кожне із п'яти питань екзаменаційного білета оцінюється максимально в 20 балів, максимальна сумарна кількість балів письмової компоненти – 100 балів).

Критерії оцінювання кожного питання письмової компоненти вступного іспиту із спеціальності **D7 Торгівля** є такими:

Оцінка «відмінно» (18-20 балів для питань письмової компоненти): вступник в аспірантуру бездоганно засвоїв теоретичний матеріал щодо змісту питання; самостійно, грамотно і послідовно з вичерпною повнотою відповів на питання; демонструє глибокі та всебічні знання; логічно будує відповідь; висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем; вміє встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, логічно та обґрунтовано будувати висновки.

Оцінка «добре» (14-17 балів для питань письмової компоненти): вступник в аспірантуру добре засвоїв теоретичний матеріал щодо змісту питання, аргументовано викладає його; розкриває основний зміст питання, дає неповні визначення понять, допускає незначні порушення послідовності викладення матеріалу та неточності при використанні наукових термінів; нечітко формулює висновки, висловлює свої міркування щодо тих чи інших проблем, але припускається певних похибок і логіці викладу теоретичного змісту.

Оцінка «задовільно» (10-13 балів для питань письмової компоненти): вступник в аспірантуру в основному засвоїв теоретичний матеріал щодо змісту питання; фрагментарно розкриває зміст питання і має лише загальне його

розуміння; при відтворенні основного змісту питання допускає суттєві помилки, наводить прості приклади, непереконливо відповідає, плутає поняття.

Оцінка «незадовільно» (0-9 балів для питань письмової компоненти): вступник не засвоїв зміст питання, не знає основних його понять; дає неправильну відповідь на запитання.

Виконання завдань вступного іспиту зі спеціальності **D7 Торгівля** передбачає необхідність неухильного дотримання норм та правил академічної доброчесності відповідно до Положення про академічну доброчесність у Національному університеті «Львівська політехніка». За порушення зазначених норм та правил вступники в аспірантуру притягаються до відповідальності згідно вимог чинного законодавства.

Рекомендована література

Методи і моделі прийняття управлінських рішень

1. Kniaz, S. et al., “Monitoring of Business Structures: Criteria and Indicators” Proceedings of the 34th International Business Information Management Association (IBIMA), ISBN: 978-0-9998551-3-3, 13-14 November 2019, Madrid, Spain, p. 6041-6048. <https://ibima.org/accepted-paper/monitoring-of-business-structures-criteria-and-indicators/>
2. Kniaz, S. et al. (2020). Factor analysis of the rationality of Enterprise potential management in the Coordinate system of organizational Development. *ARCTIC Journal*, 73(9), 2–27.
3. Інтелектуалізація інвестиційних процесів в контексті розвитку торговельного підприємництва: монографія / колектив авторів; за наук. ред. д.е.н., проф. С.В. Князя. - Львів: ТзОВ Видавнича фірма «Афіша», 2017. - 496 с.
4. Управління підприємницькими структурами на засадах забезпечення їх конкурентоспроможності: монографія / колектив авторів; за наук. ред. д.е.н., проф. С.В. Князя. - Львів: ТзОВ Видавнича фірма «Афіша», 2019. - 199 с.
5. Фарат О.В. Теоретико-методологічні підходи до забезпечення конкурентоспроможності суб'єктів підприємництва на засадах розвитку інноваційних кластерів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора екон. наук: спец. 08.00.03 “Економіка та управління національним господарством” / О.В. Фарат. - Івано-Франківськ, 2020. - 39 с.
6. Vasić, M.V.; Goel, G.; Dubale, M.; Živković, S.; Trivunić, M.; Pezo, M.; Pezo, L. Socio-Economic Analysis of the Construction and Building Materials’ Usage— Ecological Awareness in the Case of Serbia. *Sustainability* 2023, 15, 4080. <https://doi.org/10.3390/su15054080>
7. Kaplina, A., 2024. Improving the process of making and developing management decisions. *Investytsiyyi: praktyka ta dosvid* 85–89.. <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.6.85>
8. Батюк, Б., 2024. Інноваційні управлінські рішення в умовах сучасних викликів. Наукові інновації та передові технології.. [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-2\(30\)-364-373](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-2(30)-364-373)

Ініціювання інноваційних проєктів в підприємницькій та торговельній діяльності

1. Бізнес-план 2021 <https://woodubend.com/business-plan-2021-goals/>
2. Як скласти бізнес-план у 2021 році <https://bankstoday.net>
3. Державна аудиторська служба України
<http://dkrs.kmu.gov.ua/kru/uk/publish/article/169938>
4. Мясников В.О. Адаптивне управління інноваційним потенціалом машинобудівних підприємств : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.04 “Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)” / В.О. Мясников. – Запоріжжя, 2018. - 20 с.
5. Kniaz, S. et al., “Monitoring of Business Structures: Criteria and Indicators” Proceedings of the 34th International Business Information Management Association (IBIMA), ISBN: 978-0-9998551-3-3, 13-14 November 2019, Madrid, Spain, p. 6041-6048. <https://ibima.org/accepted-paper/monitoring-of-business-structures-criteria-and-indicators/>
6. Hu, K.-H., Hsu, M.-F., Chen, F.-H., Liu, M.-Z., 2021. Identifying the key factors of subsidiary supervision and management using an innovative hybrid architecture in a big data environment. Financial Innovation 7.. <https://doi.org/10.1186/s40854-020-00219-9>
7. Zhang, L., Su, W., Liu, S., 2024. Enterprise innovation and audit pricing: An evidence study from China’s A-share listed companies. PLOS ONE 19, e0300137.. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0300137>
8. Tarique Amin Bhuiyan (2024). Digital Auditing & Auditing Digitally using AI https://www.linkedin.com/pulse/digital-auditing-digitally-using-ai-tarique-amin-bhuiyan-tkfhc?trk=public_profile_article_view

Методи емпіричного дослідження та оцінювання товарів

1. Kniaz, S. et al., “Monitoring of Business Structures: Criteria and Indicators” Proceedings of the 34th International Business Information Management Association (IBIMA), ISBN: 978-0-9998551-3-3, 13-14 November 2019, Madrid, Spain, p. 6041-6048. <https://ibima.org/accepted-paper/monitoring-of-business-structures-criteria-and-indicators/>
2. Kniaz, S. et al. (2020). Factor analysis of the rationality of Enterprise potential management in the Coordinate system of organizational Development. *ARCTIC Journal*, 73(9), 2–27.
3. Dzwigol, H. (2020). Innovation in Marketing Research: Quantitative and Qualitative Analysis. *Marketing and Management of Innovations*, 1, 128-135. <http://doi.org/10.21272/mmi.2020.1-10>
4. Божанова, В. Ю., & Кононова, О. Е. (2019). Аналіз емпіричної бази дослідження оцінки рівня ефективності стратегій розвитку. *Вчені записки Університету «КРОК»*, ((3) 55), 151–163. <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2019-55-151-163>
5. Lukianenko, I., et al. (2017). System analysis of state policy development during macroeconomic destabilization. Kyiv: NaUKMA.
6. Ringel, D. M. (2023). Multimarket Membership Mapping. *Journal of Marketing Research*, 60(2), 237–262. <https://doi.org/10.1177/00222437221110460>

7. Imed Bouchrika (2024). What Is Empirical Research? Definition, Types & Samples in 2024 <https://research.com/research/what-is-empirical-research>
8. Popovic, G., Mason, T.J., Drobnjak, S.M., Marques, T.A., Potts, J., Joo, R., Altwegg, R., Burns, C.C.I., McCarthy, M.A., Johnston, A., Nakagawa, S., Mcmillan, L., Devarajan, K., Taggart, P.L., Wunderlich, A., Mair, M.M., Martínez- Lanfranco, J.A., Lagisz, M., Pottier, P., 2024. Four principles for improved statistical ecology. *Methods in Ecology and Evolution* 15, 266–281.. <https://doi.org/10.1111/2041-210x.14270>

Управління ризиками в міжнародній комерції

1. Kis I. Strategic environmental risk management of transport enterprises. *Bulletin of NTU "KhPI". Series: Strategic management, portfolio, program and project management*. 2021. 2 (4). Pp. 24–33. <https://doi.org/10.20998/2413-3000.2021.4.4>.
2. Semenova N. Management control systems in response to social and environmental risk in large Nordic companies. *International Journal of Corporate Social Responsibility*. 2021. 6 (13). Pp. 1-11. <https://doi.org/10.1186/s40991-021-00067-5>.
3. Nastos P.T., Dalezios N.R., Faraslis I.N., Mitrakopoulos K., Blanta A., Spiliotopoulos M., Sakellariou S., Sidiropoulos P., Tarquis A.M. Review article: Risk management framework of environmental hazards and extremes in Mediterranean ecosystems. *Natural Hazards and Earth System Sciences*. 2021. Pp. 1935–1954. <https://doi.org/10.5194/nhess-21-1935-2021>.
4. Milian Gómez, Jorge Freddy and Delgado Triana, Yanelys. Sustainable Management of Environmental Risks in Agricultural Production: Ensuring the Right to Food. *Global Jurist*. 13 January 2022. Pp. 1-19. <https://doi.org/10.1515/gj-2021-0086>.
5. Wang J., Liu S., Song Y., Wang J., Wu H. Environmental Risk Assessment of Subway Station Construction to Achieve Sustainability Using the Intuitionistic Fuzzy Analytic Hierarchy Process and Set Pair Analysis. *Discrete Dynamics in Nature and Society*. 2021. Article ID 5541493. Pp. 1–17. <https://doi.org/10.1155/2021/5541493>.
6. Settembre-Blundo D., González-Sánchez R., Medina-Salgado S., García-Muiña F.E. Flexibility and Resilience in Corporate Decision Making: A New Sustainability-Based Risk Management System in Uncertain Times. *Global Journal of Flexible Systems Management*. 2021. 22. Pp. 107–132. <https://doi.org/10.1007/s40171-021-00277-7>.
7. Top tips for managing the biggest risks facing businesses in 2024 <https://www.strategic-risk-global.com/catastrophe-risk/top-tips-for-managing-the-biggest-risks-facing-businesses-in-2024/1450928.article>
8. Allianz Risk Barometer: A cyber event is the top global business risk for 2024 <https://commercial.allianz.com/news-and-insights/news/allianz-risk-barometer-2024-press.html>

Експертиза і сертифікація походження товарів

1. Електронний навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни «Експертиза і сертифікація походження товарів» у Віртуальному навчальному середовищі Львівської політехніки розміщена за адресою: <https://vns.lpnu.ua/course/view.php?id=17405>
2. Методичні рекомендації для виконання лабораторних робіт з навчальної дисципліни «Експертиза і сертифікація походження товарів» для здобувачів

освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля». – Львів: 2023.

3. Методичні рекомендації для проведення практичних занять з навчальної дисципліни «Експертиза і сертифікація походження товарів» для здобувачів освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля». – Львів: 2023
4. Методичні рекомендації для самостійного вивчення матеріалу з навчальної дисципліни «Експертиза і сертифікація походження товарів» для здобувачів освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля». – Львів: 2023.
5. Митний кодекс України від 13.03.2012 р. № 4496-VI. [Електронний ресурс].- Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>
6. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності: навчальний посібник / К.Ю. Величко, В.О. Козуб, Л.Л. Носач, Л.О. Чернишова, О.І. Печенка. – Харків: Видавництво «Форт», 2017. – 221 с.
7. Експертиза та митне оформлення товарів : навч. посіб. для студ. закл. вищ. освіти / А.А. Мазаракі, Н.В. Мережко, Н.В. Калуга, Т.М. Коломієць, Т.А. Караваєв, В.В. Осієвська, С.В. Галько ; за ред. А.А. Мазаракі. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. – 368 с. – (Серія «Митна справа»).
8. Угода СОТ про правила визначення походження, прийнята від 15.04.1994 р. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/981_013#Text

Бізнес-моделі підприємств інтернет-торгівлі

1. Навчально-методичний комплекс з дисципліни «Бізнес-моделі підприємств інтернет-торгівлі» <https://vns.lpnu.ua/course/view.php?id=15146>
2. Методичні вказівки для проведення лабораторних робіт з дисципліни «Бізнес-моделі підприємств інтернет-торгівлі» для студентів освітнього рівня «магістр», спеціалізації «Інтернет–торгівля». Укл.: Русин-Гриник Р.Р. – Львів: Видавництво НУ «Львівська політехніка», 2023. – 24 с.
3. Методичні вказівки для проведення практичних занять з дисципліни «Бізнес-моделі підприємств інтернет-торгівлі» для студентів освітнього рівня «магістр», спеціалізації «Інтернет–торгівля». Укл.: Русин-Гриник Р.Р. – Львів: Видавництво НУ «Львівська політехніка», 2023. – 24 с.
4. Методичні вказівки для проведення самостійних занять з дисципліни «Бізнес-моделі підприємств інтернет-торгівлі» для студентів освітнього рівня «магістр», спеціалізації «Інтернет–торгівля». Укл.: Русин-Гриник Р.Р. – Львів: Видавництво НУ «Львівська політехніка», 2023. – 16 с.
5. Електронна комерція: конспект лекцій / Г.Р.Кісь. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ. 2020. 109 с. 2. Вилкова Е. (2018). Пример кейса: “Алибаба: стратегические вызовы и решения Джека Ма”. Учись просто. URL: <https://prostoucheba.ru/кейс-алибабаджек-ма>.

6. Електронна комерція: курс лекцій. О.І. Лисак, Л.О. Андрєєва., В.М. Тебенко – Мелітополь: Люкс, 2020. – 225 с.
7. Kraus K., Kraus N., Manzhura O. (2021). Digitalization of Business Processes of Enterprises of the Ecosystem of Industry 4.0: Virtual-Real Aspect of Economic Growth Reserves. WSEAS Transactions on Business and Economics, Vol. 18, Art. #57. 569-580. URL: [https://www.wseas.org/multimedia/journals/economics/2021/b165107-021\(2021\).pdf](https://www.wseas.org/multimedia/journals/economics/2021/b165107-021(2021).pdf). DOI: 10.37394/23207.2021.18.57
8. Кучер Л. Ю., Русин-гриник Р. Р., Говда Д. О. Торговельне підприємництво як специфічне середовище розвитку інформаційних систем // Київський економічний науковий журнал. – 2023. – № 3. – С. 62–68.